
Notícies bibliogràfiques

Antonio Descalzo González

Professor titular de Dret Administratiu de la Universitat Carlos III de Madrid

Reforma estatutaria y régimen local

Luis COSCULLUELA MONTANER, Eloísa CARBONELL PORRAS (directors), Luis MEDINA ALCOZ (coordinador)

Civitas&Thomson Reuters, Cizur Menor, 2011

Entre moltes altres utilitats dels projectes de recerca patrocinats pel Ministeri d'Educació i Ciència, destaca, per descomptat, la creació i consolidació de grups de treball d'excel·lència, que ofereixen després els seus resultats d'alta qualitat a la comunitat científica.

Reforma estatutaria y régimen local és una obra que respon totalment a aquests senyals d'identitat. Recull, en efecte, un conjunt de dinou estudis elaborats per un excel·lent planter de professors de diferents universitats, on sota la temàtica comuna d'investigar els canvis del règim local fruit de les reformes estatutàries –objecte precís del projecte de recerca finançat– s'analitzen diferents aspectes d'aquesta reforma, als efectes d'aconseguir una comprensió i un coneixement adequats d'aquest tema tan important per a l'esdevenir de l'Estat descentralitzat dissenyat per la norma fonamental. Els estudis, els precedeix una lluminosa “nota preliminar” del director del projecte on es pot trobar el fil conductor de l'obra, i els segueix un “Annex” amb una molt oportuna selecció dels paràgrafs relatius al règim local continguts en la Sentència del Tribunal Constitucional 31/2010, sobre l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, veritable pedra de toc de la posició del règim local en el moment actual.

D'aquesta manera, a la primera part de l'obra ens trobem amb un conjunt de treballs dedicats a l'examen del marc constitucional del règim local, amb una molt particular atenció a la doctrina dictada al respecte pel Tribunal Constitucional; anàlisi que comprèn la incidència de la jurisprudència establerta en la Sentència 31/2010.

La segona part del llibre ara anotat comprèn tot un seguit d'estudis consagrats a la posició i situació del règim local en les últimes reformes estatutàries –Catalunya, Andalusia, Aragó, Balears i Castella i Lleó–, així com, i per contrast, a la Comunitat Autònoma de Madrid, que no ha participat en l'últim procés de reforma.

Els models comparats d'Alemanya i Itàlia ocupen la tercera part de l'obra, i ens permeten passar comptes de la realitat espanyola en un context europeu que ens resulta particularment interessant, donada la clara influència que des d'antic tenen els dos països esmentats.

Finalment, la quarta part de llibre, en abordar el règim local actual des de diferents sectors testimoni, ens permet obtenir una visió més completa de la incidència que sobre el mateix ha produït l'última reforma estatutària.

En suma, una obra excel·lent que ens permet conèixer molt a fons el nostre règim local en el temps present, i, en particular, crec que ens ofereix molta llum sobre la molt debatuda qüestió de l'anomenada interiorització del règim local en l'ordenament autonòmic.

Tratado de Derecho Municipal, tercera edició, quatre toms

Santiago Muñoz Machado (director)
Iustel, Madrid, 2011

La publicació de la ja tercera edició del *Tratado de Derecho Municipal* dirigit pel professor Muñoz Machado és, molt segurament, la millor prova de la seva condició de veritable obra de referència en el nostre panorama científic.

Ja que, en efecte, l'estudi i el coneixement de qual-sevol aspecte del règim local espanyol passen avui, necessàriament, per la lectura detallada de les pàgines que componen aquesta magnífica obra col·lectiva, d'una plèiade d'autors experts en cadascuna de les parcel·les que componen el Dret municipal.

Aquesta nova edició respon a la necessitat de donar una resposta segura i sòlida als múltiples canvis operats en el règim local, des de la ja llunyana època en què va aparèixer la primera edició d'aquest Tractat, poc després de publicar-se la Llei reguladora de les bases de règim local del 1985.

No es tracta així, per tant, d'una mera posada al dia de l'anterior excel·lent edició, sinó que ens trobem davant d'una obra on tant la sistemàtica com el con-

tingut dels estudis són objecte de nova factura, ja que al costat dels temes tractats en ocasions anteriors apareixen ara altres matèries que també són objecte d'una anàlisi detallada.

En particular, cal destacar que tots els treballs que formen els quatre toms del Tractat recullen les especialitats regulades en la legislació autonòmica i/o en les normes generals-estatals, que han anat establint particularitats per a alguns tipus de municipis o d'entitats de naturalesa local.

Convivir en la ciudad. La convivencia en el espacio público

Rafael JIMÉNEZ ASENSIO

Fundació Democràcia i Govern Local, Madrid/Barcelona, 2011

Com ja ens informa el títol mateix, aquest nou llibre del professor Jiménez Asensio aborda un tema que realment és crucial en l'àmbit local com a lloc de trobada preferent en la vida quotidiana dels ciutadans, és a dir: aconseguir una convivència adequada en l'espai públic.

Tot i que el treball es construeix sempre sense perdre de vista la perspectiva jurídica, la veritat és que l'autor realitza tot un convincent raonament de caràcter més general, que ens permet conèixer i comprendre les facetes i els problemes múltiples que poden aparèixer en la reunió en l'espai públic de diferents sensibilitats i cultures.

D'aquesta manera, en efecte, s'analitzen de manera detallada els problemes més crítics i les causes que estan provocant un deteriorament sensible en la qualitat de vida de les nostres ciutats.

Però, al mateix temps, l'autor ens ofereix després una exposició argumentada sobre les vies de millora d'aquesta necessària convivència a la ciutat. En particular, i sobre la base dels drets dels ciutadans, el professor Jiménez Asensio aposta per la implantació d'una sèrie de deures i responsabilitats per als ciutadans/veïns, que facin possible la vida dels demés. En aquest sentit, se subratlla igualment la importància de la participació com a via d'integració, sobretot, dels ciutadans que per la seva condició de no nacionals es poden sentir allunyats de les regles que a aquest efecte es poden establir a les nostres ciutats.

En resum, un excel·lent llibre on el lector es pot endinsar amb total seguretat en un dels temes centrals de l'actual règim local.

Administración local. Estudios en homenaje a Ángel Ballesteros **Silvia BALLESTEROS ARRIBAS (directora), Julio CASTELAO RODRÍGUEZ, Fernando CASTRO ABELLA, Esteban CORRAL GARCÍA (coordinadors)**

La Ley&El Consultor de los Ayuntamientos, Madrid, 2011

De conformitat amb el que s'expressa en la "*Semblanza de Ángel Ballesteros*" amb la qual s'obre l'obra, "*bien puede afirmarse que si en alguna ocasión se producen las motivaciones suficientes para un homenaje como este, en el caso de Ángel se justifica plenamente*".

La seva dilatada i molt fructífera dedicació a l'estudi i explicació de l'ordenament jurídic de les administracions locals explica així, en efecte, que prop de cinquanta experts en la matèria s'hagin reunit ara per oferir un just homenatge, aportant cada un d'ells un estudi relacionat amb la complexa realitat de les entitats locals.

D'aquesta manera, es pot dir que aquest homenatge ens ofereix una excel·lent panoràmica de la vida local, ja que, en efecte, i com diu Fernando Castro Abella en la presentació de l'obra, des dels problemes dels béns locals fins al tema dels honors i del protocol, passant per la regulació de la funció pública, la contractació, l'expropiació, la responsabilitat, l'urbanisme i els serveis locals, "*el libro toca 'todos los palos' salvo muy raras excepciones*".

El contrato de concesión de obras públicas y otras técnicas "paraconcesionales"

Miguel Ángel BERNAL BLAY
Civitas, Madrid, 2010¹

El recurs al sector privat per a la construcció d'obres públiques ha estat una constant des que existeix una veritable política sobre la matèria. El sistema

1. Aquesta notícia ha estat redactada per Jesús COLÁS TENAS, oficial major de la Diputació Provincial de Saragossa.

d'execució d'obres "per empresa", que esdevindria després el més modern "de concessió", suposava –i suposa– l'assumpció del contractista de l'obligació de construir una obra que, atenent a la seva finalitat, es pot qualificar de "pública", per retribuir-se posteriorment amb el dret d'explotació de la mateixa. Diversos estudis han estat publicats recentment sobre la concessió d'obres públiques, sobretot a partir del 2003, quan la figura va despertar de la seva letargia gràcies a una nova regulació que tenia per objecte impulsar la concessió com a vehicle per captar del sector privat els recursos necessaris per a l'execució d'obres públiques. Amb la mateixa finalitat, la Llei de contractes del sector públic del 2007 va incorporar un nou tipus contractual "*de colaboración entre el sector público y el sector privado*" de contorns difusos.

La nova regulació ha estat acollida amb triomfalismes, tant pel sector públic com pel sector privat. El primer ha vist en aquestes tècniques la solució per a l'etern problema de l'escassetat de recursos pressupostaris per escometre l'execució d'obres públiques, en poder transferir al contractista la càrrega financera derivada de l'execució de l'obra, i, de vegades, transvasar l'obligació de pagament de l'obra construïda als usuaris de la mateixa (qui utilitza, paga). Per al sector privat, la inversió en obra pública a través d'aquestes tècniques es presenta com una alternativa segura (recuperació de capitals, garanties de pagament, compartició de riscos, etc.) enfront de les obres privades, fins al punt de poder afirmar que les obres públiques s'han convertit en una espècie de "béns refugi" per al sector privat, especialment en moments en què la inversió en obra privada decreix, tal com succeeix en èpoques de recessió econòmica com l'actual.

El valor afegit que presenta aquesta monografia obeeix a la combinació d'un primer exercici de depuració conceptual de la figura de la concessió d'obres públiques, analitzant els elements fonamentals de tot contracte, els subjectes, l'objecte i la causa, que s'acompanya d'un exercici de distinció de figures que l'autor denomina "paraconcessionals", pel fet de néixer "al costat dels" contractes de concessió d'obres públiques. Es tracta de figures que poden compartir amb el contracte de concessió d'obres públiques alguns dels elements esmentats, circumstància que planteja la necessitat de distingir els seus contorns i determinar el règim jurídic que els és aplicable. Entre

aquestes figures "paraconcessionals", l'autor centra la seva atenció en les concessions de serveis i en el nou contracte de col·laboració entre el sector públic i el sector privat, tots dos previstos per la normativa sobre contractació pública. ■

